

У Београду 29. Н о в е м б р а 1856

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врете 5 крајц. за трипутъ. № 123.

Како е Учредничеству Шумадинке потребно свое рачуне заключивати, и свое поверителъ измиривати: то овимъ умољава сву г.г. скупителъ и поедине пренумеранте изъ внутрности, да му, што кои имаю давати до конца ове године, съ п р в и м њ делижансомъ н е и з о с т а в и о послати изволе. Г.Г. пренумерантима изъ Београда шилиће се готове признанице.

В р а ч а р а.

(Продужено)

Старый господинъ гледао е укочено у свою книгу, па башъ ни уста неотвори.

Я добро мислимъ съ Вама, чико, започне опеть младый човекъ, размыслите се, па ћете безъ муке видети да е тако. Госпођа К. и нѣнь господинъ мужъ живе о вашемъ трошку, господинъ стриче. То не само што васъ упропашћава, него васъ јошъ и смешнымъ чини. Ваша обожаема има едногъ раторборногъ сына у Африки.

Заръ любовъ изъ младости да ме смешнымъ чини? одговори Гавриль. Маркиза е моя пріятельница, и мени е свимъ срдцемъ оддана.

Маркиза васъ вуче за носъ, любезный стриче, примѣти Хагри.

Гавриль хтеде прѣснути, али е имао доста доброгъ вкуса, да бурю угуши.

Я признаемъ, рекне онъ са променутимъ лицемъ, да си ме ты запрепастио. Я самъ у момъ животу преко едногъ милиона потрошио; и мои су пріятельи у томе участвовали, па ми никадъ ни на умъ падало нѣ, да ни десету часть о томе толико говоримъ, као што си ты башъ садъ о твои мало новаца говоріо. Я ћу ти твою маленкостъ што пре вратити.

Чиме?

Са моимъ польскимъ добромъ у Бургунду. Ваше е польско добро презадужено и лежи подъ севестромъ.

Я ћу остатакъ могъ имана у новацъ претворити.

Вы добро знате, драгій стриче, да о томе нѣ говоръ. Штета се ова осећа, али се ипакъ може прегорети. Но ако вы тако продужите, скоро ћемо готови быти. Па шта ћемо онда?

Онда ћемо прећи къ млађой линіи. Орлеанци ће насъ примити съ разширеннымъ рукама.

Заръ су вамъ ваша начела на продаю? запята Хагри съ презрителнымъ осмеіомъ.

Свакій е себи најближій.

Младићъ се маши за шеширь.

Куда? запята Гавриль.

Спавати.

Зашто јоште сада?

Ѓръ сте тако дремовни, да незнате, шта говорите.

Стриць му пружи руку. Право имашъ, рекне му; а поричемъ. Свршено. Та ты знашъ, да я ипакъ нећу представляти пребеглицу. Маркиза ми е врло драга, али я ћу то у редъ довести.

Хагри стисне пружену му руку са правомъ срдчности, и продужи:

Треба само да сватите, да ће приходъ одъ седамъ илада едва толико изнети, да се надъ водомъ одржимо, и да бы будаласто было за любовъ старе маркизе упропашћавати се.

Свршено, мой синовче. Вратимо се опеть на твою женитбу. Ты волешъ малу девойчицу?

Сасвимъ.

И она тебе воле?

Тако ми се чини.

Е па стваръ ће се по себи свршити.

Ко зна?

Я невидимъ никакву препону, мое дете.

Ваше будалаштинне могле бы насъ смести стриче. Добро то упамтите.

Младостъ лудостъ!

Говорите ли о мени?

Не, о себи.

Хагри нѣ се могао одъ осмѣйка уздржати.

Жилѣта ће се съ тобомъ поносити, настави Гавриль. Породика одъ Ерменонъ производи изъ едне старе благородничке породице и има лепо име.

Па ипакъ могла бы ме каква непредосторожностъ изъ седла изабацити. Я имамъ супарника.

Тако? а кога то?

Хектора Грандена.

Бележниковогъ сина?

Есте.

То е смешно. Спрама таквогъ Хектора ты си десеть пута Ахилъ.

Онъ ће негда четрдесеть илада Франака прихода имати, тай малый човекъ.

Мари девойка за то, особито, што ће она тридесеть илада наслѣдити.

Кѣи може немарити, али мати ће у томъ смотреню другѣе мыслити. Па онда?

Шта юште?

Бележници се између себе споразумеваю, па ако е вашъ избрбляю свою тайну, онда може старый Гранденъ неке околности на користь свога сина обратити.

А ко ти каже, да младый Гранденъ госпођицу одъ Бозе воле?

Заръ я самъ немамъ два ока у глави?

У невольи обрати се на кѣерь, ако бы се госпођа мамица коропечила.

Како вы то мыслите?

Ты волешъ наслѣдницу, ель тако, и она те награђуе узаймномъ любви?

На свакій начинъ, тако е.

Ты безъ нѣ небы могао живити; дакле ћешъ е украсти, и стварь е свршена.

То спада у какавъ романъ.

Добаръ романъ представля животь онако какавъ есте. У Енглеской такве су женитбе обичне; у Француской нису необичне. И самъ самъ се тако првый путь оженіо. Наравно я нисамъ за вѣомъ чезнуо за любовь новаца. Кады іой е мати умрла, наслѣдила е само двадесеть илада талира.

Па ипакъ е наиболь, кады се одобрѣиъ майке добые.

Безъ сваке сумнѣ, Ханри. Я мыслимъ, кады се ты оженишь, да ћешъ мене кодъ себе задржати.

Та вы знате, да я безъ васъ немогу живити, мой добрый стриче.

Имашь савршено право. Я ћу ти еь добримъ советомъ на руки быти.

Я се у то уздамъ. Лаку ноћъ.

Заръ већъ обещъ да спавашъ?

Поноћъ е превалила.

Остани юшъ малко.

Никако немогу. Сутра морамъ уранити.

Зашто?

То е моя тайна.

Ханри опрости се съ нѣжности каквогъ сина и оде.

Маторый дедакъ, мышляше у себи, али ипакъ най-добросрдачній человекъ.

Изреданъ младићъ, мышляше Гаврилъ у исто време, али неуме живити. Само е добро, што самъ текъ за шесеть илада казао.

Старый господинъ смеяо се у себи. Онъ е представляо себи упрепаштенъ свогъ синовца, кады бы овай целу истину дознао.

V.

Ханриева спаваћа соба была е на истоку окренута. Онъ е капке отворио, завѣсу съ прозора скинуо, да бы га излазеће сунце пробудило.

У шестъ сатѣй заиста е быо буданъ. Изъ градине Фаркао е опоравително балсамный ветрићъ майскогъ ютра.

Такво майско ютро двоинномъ е дражестниѣ за пуно надежде залюбљено срце.

Ханри погледа са свогъ прозора на панађуриште, кое е садъ изгледало као варошь мртвы.

Знаюћи како ће Жилъта нестрпљлива быти, да до врачае оде, држао е за найцѣлсходниѣ, да се што пре на месту нађе. Зато се обуче и оде къ познатой дащчари.

Кады унутра уђе, нађе Цезарину у послу, гди између клупа публике и узвишеногъ позоришта (бине) асталъ и столице уређуе.

Вы видите, рекне звероукротителька, да васъ чекамъ. — Съ вышимъ гласомъ настави:

Бурдалу!

Момчина уђе унутра, умотанъ у неку спаваћу алыну. У одной руци држаше парче леба са ладнымъ печенѣмъ, а у другой ножъ.

Изиђи напољ те пази, заповеди му Цезарина. Чимъ видишь, да две младе женске са єдномъ старомъ долазе, одма яви. Ёси разумео?

Но добро, али мени се чини.

Одлази! Твое мисли можешъ за себе задржати. Бурдалу.

Исполниъ показа се тако покоранъ као и онай пантеръ. Девойка ова заиста ніе узалудъ носила свое побѣдоносно владательско име. Она е представляла женскогъ Цезара у свомъ кругу.

(продужиће се)

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Русія.

Изъ Берлина идше „Н. Ц.“

Задатакъ свою енглески листова у последнѣ време очевидно е тай, да Русію кодъ остале Европе доведу у

у сумнѣ и побуде противъ нѣ неповѣренъ, како бы се одъ нѣ зазирало, као одъ какве живе ватре. Досады су енглески листови за постизанъ те цѣли безбройна средства и различне правце употреблявали. Они су е часъ опадали, да раздоръ сее између савезны држава, часъ

опетъ наводили су, како она немисли искрено са удѣлствованьмъ паризкогъ уговора, наводећи за ясанъ свега овога доказъ нѣно поступанъ у питању о змѣнномъ острову, даль узтезанъ при повлаченю войске изъ Карса, іогунасто непопуштанъ у болгарској размирици и грдна припреманя за подизанъ страовиты морски тврдиня на источномъ мору, коя ће Бомарсундъ стоструко замѣнути, коє Русія, као што енглески листови веле, по духу паризкогъ уговора мира небы смела чинити; еръ шта онда значи она точка уговора, коіомъ се Русія обвезує, несазидати тврдиню Бомарсундъ, кадъ се до Бомарсунда подиже читавый редъ іоштъ страшній тврдина

Све ово трубили су они по свету. Садъ пакъ пошли су тимъ правцемъ, да начертаваю руску исполинску силу са живимъ застрашителнымъ бояма, како бы се државѣ забринуле и постарале о томе, да бы се томъ растеню и постоянномъ напредъ ступаню Русіе какве годъ границе положила.

Чудновато! кадъ се рать свршио, свуда се говорило, да Русія у овомъ рату ніе онолико изгубила, колико се обично у таквимъ великимъ и кривимъ ратовима губи, само енглески листови казивали, да су Русія саломлѣна крила, да се нѣой навекъ валя оставити освятелны мыслій и т. д. Садъ наеданпутъ диви се тобожъ „Мор. постъ“ мудрой и снажной политики рускога двора, коя е кадра была, за тако кратко време загладити горке опомѣне и залечити дубоке ране послѣднѣгъ рата, и то тако, да она садъ смѣло подиже главу, и съ поновлѣномъ снагомъ и полетомъ потайно продужава свою стару политику.

Ево како о овоме умствує „Морнингъ постъ“ о намѣрама Русіе:

„Сумиѣ нема никакве, да ће Русія своє гвоздене путове начинити као што е наумила и рѣшила. Нѣой се неоклева у послу, кои іой тако много обећава. Ако е у почетку малу користь обећала, она ће то поправити. Путови ће се дакле умложити и съ нѣима ће се знатно умложити новчано станъ рускогъ народа. Александръ II. оће другимъ начиномъ да угоди тако, како ни у чему у своіой земљу неће оскудѣвати и одъ други земаля зависити. Рѣавъ почетакъ неће бити ако се одма добые 40 миліона штерлинга странскогъ новца за подизанъ домаћи путова.“ Даль вѣли: „У овомъ рату освѣдочили смо се: да се Кронштатъ отети не може, да е Финландія обезбећена, и да Польске више нема. Одъ запада се Русія нема бояти никаквогъ нападања; садъ се она може на Азію обратити. Она смѣра у Азію на двоа врата: Кафу и Нижній Новгородъ, првимъ у Цариградъ, а другимъ у Исфаханъ, Делхи и Калкуту. Рекао бы као да е лудо и мыслити да Русія, коя е скоро до ноге потучена, такве велике намѣре предузети намѣрава; али руска се политика неменя никадъ, и стишала се само зато да одане, пакъ да наново скочи. Мы може бити држимо, да е бесарабска граница изравнана и турска стварь баръ за 50 година смирена; али руски кабинетъ у духу већ види другогъ Суварова предъ Исмаиломъ. Може бити да е до тога далеко, али у Азіи операціє већ су почете. Черкеску садъ већ ніе тешко прогутати. Русія и-

ма по красномъ войничкомъ путу преко Влади-Кавказа ланаць свои стража, на каспскимъ обалама нема за ню више опасности, Георгія е нѣна, турски чиновници у Азіи неспособни су и подмитљиви, а у Гумри е узела такавъ положай, да одатле господари надъ путемъ, кои иде у Ерзерумъ, Халебъ и Дамаскъ. Те пробитачности, кадъ зна да іой е десно крило — одъ запада — обезбѣћено, даю іой моћ, да се узъ Оксусъ напредъ креће, да войску свою на южной страни Кавказа напредъ помиче, да у Персіи мути, да црно море са флотомъ пароплова поплави. Іоштъ да има само пристаниште на обалама Мингреліе, быо бы іой сасвимъ отворенъ путь у сву Азію пакъ и у Индію. Министрима цара рускогъ заята служи на велику славу, да су они могли, после шестмесечногъ мира, отачбину свою у тако сѣйномъ станию силе и снаге показати.“

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕНЕШЕ.

У Цариграду 14. Новембра.

Кодъ великогъ везира Решид-паше држи се готово свакій данъ министерско засѣданіе.

— У Цариградъ дошле су три нове енглеске убойне лађе.

— Сардинскій генераль Дурандо подаріо е многимъ турскимъ великашима ордене.

— Изъ Азіе стигла е вѣсть, да персійска войска ніе была у станю освоити Хератъ, и да она садъ изчекує подкреплѣня. Авганска войска ступила е у сvezу са обаћенимъ Хератомъ.

— Буна у Абисиніи (у Африки южно одъ Египта) расте.

У Паризу 22. Новембра.

„Конституціонель“ явля, да су силе єдногласно заключиле, да се што пре саставе париске конференціє; овај листъ вѣли томъ приликомъ, да ако и садъ іоштъ остане свака сила при своємъ начину сматраня, онда ће по уклоненю неприлика Аустрія повући свою войску изъ подунавски княжества, а Енглеска свою флоту са црногъ мора.

У Паризу 20. Новембра.

„Асамбле насіональ“ саобштава гласъ, како е у мѣсту Сезали на острову Сициліи покушана буна. — Овај гласъ ніе имао никакавъ упливъ на паризку берзу.

Даль явля се изъ Турнина, да су у Палерму (такоже на острову Сициліи) млога лица позатварана.

У Паризу 23. Новембра.

„Журналь де Деба“ явля на основу найновіє вѣсти изъ Неаполя одъ 19. Новембра, да немири у Сициліи немаю никакву значителну важность.

У Берлину 22. Новембра.

Паризкій дописатель „Дрезденеръ Журнала“ увѣрава, да ће се болгарско питањ рѣшити на паризкомъ конгресу у духу сваћаня Енглеске и Аустріє, почемъ се и Сардинія придружила енглескомъ сваћаню о томе предмету.

КНИЖЕВНЫЙ ПОЗИВЪ.

Подписанный превео е и сада намерава печатати

„ПИСМА О ИСТОРИИ СРБА И БУГАРА,“

кой е написао и прошле 1855-те год. у Москви издао чувеный зналаць исторіе славенске Г. А. Хлффердингъ.

Старима е Исторія была животописъ (біографія) велики и малы личностей, а данашній светъ захтева, да она буде животописъ народа. Стога се данасъ одъ историка очекуе не само да исприча, како се овај или онај краљ или народъ тукао съ другимъ коимъ краљемъ или народомъ, како е на томъ и томъ месту изгубіо битку и толико и толико войске и т. д. већ да означи и окарактерисше духовне физиономіе, кое е имао народъ, у разнимъ вековима свога живота, и да изнађе и точно опредѣли причину свакомъ историчкомъ догађаю. По томе е Исторія постала у много пространиемъ смислу кодъ насъ, него кодъ стары, учителька читавы народа и поедини лица, и сматра се не као одцепљена одъ насъ прошлостъ, него као едноставанъ организмъ живота, у коме се прошлостъ, садашњостъ и будућностъ налазе у непрекидној међу собомъ позаймици.

После овакогъ, общте примљногъ сматрања Исторіе, подписанный мисли, да е полза њна очевидна и да њму ніе нужно о томе ништа говорити.

О важности пакъ овога дѣла искључно за насъ Србе, онъ држи да му такође ніе одпотребе много наводити; ерѣ кадъ прошлостъ наша интересира, тако да ревнемо, не-Србина, те е изучава и о њој пише; кадъ су, даль, браћа наша Лужичка Срби па и сами Немци дѣло ово на свое езике превели, може ли се мислити, да ће потомци Мунтимира, Воислава, Владимира и Немањ равнодушни, или, што е јоштъ горе, немарни, према њіовой судбини и времену быти? Поредъ тога дѣло е ово за насъ Србе и по томе важно, што уедно објасњава и

Исторію наше браће и едносудбеника, Бугара, кон' е прошлостъ тако тесно уткана у Исторію нашу.

Едно то, што е Г. Сачинитель имао, као што се изъ целогъ дѣла види, на руди и ползовао се свима изворима, каквы само има, да осветли тамомъ покривену давну прошлостъ нашу; а друго то, што е дѣло ово, изишавши изподъ пера, нама сродногъ, сво проникнуто любави и участвованѣмъ у судбини предава наши, — дозвољно е да се опредѣли важностъ књизи овой; ове две околности задоста емче, да ће Србинъ у дѣлу овомъ моћи видити физиономію давны праотаца свои, кою му е њговь рођакъ по вери и племени, *) сасвимъ беспристрастно и онако, каква е и была, изобразіо и представіо.

У похвалу овогъ дѣла може се казати јоштъ и то, да е оно прегледано одъ Сл. Друштва Србске Словесности, кое га е и препоручило Высокославномъ Правительству нашемъ, те е ово премилостиво изволило (подъ 2. т. м. В. № 1682.) савъ трошакъ печатаня на себе узети, оставивши подписаномъ само артию самъ да плати.

Књига ће ова быти велика 15 печатаны табака, и при толикой величини цена јој е текъ 2 цванцика или 8 гроша чар. Новци се полагају кадъ се књиге приме.

Скупитель предуписника да буде, умољава се свакій Србинъ, кои любіи отечествену Исторію; а кои 10 поузданы предуписника скупи, добыя 11-ту књигу за трудъ.

Рокъ е предуписиваню до конца ове 1856. године.

Имена ГГ. предуписника нека Г. Г. скупители изволе послати или Г. Ф. Валтеру, фактору правительствене књигопечатнѣ, или подписаноме.

У Београду 3. Новембра 1856.

М. Ђ. Милићевићъ.

Канц. Княж. Канцеларіе.

*) Сачинитель истинна носи име Немачко, али е православный Русъ и руски пише.

О Г Л А С И.

(2—3) По рѣшенію Судейскомъ има се плаць и на њму постоећа одъ дрвеногъ матеріяла кућа поч. Митра Максимовића бывшегъ жителя овдашнѣгъ продати, и новци одтуда добывени у масу истогъ покойника унети. Плаць овај съ лица ширине има 7 фатій, и 2 шуха а дужине 45 фатій, обое пакъ сирѣчь и плаць и кућа преценѣно е у 50 ₰ цес. Продая овы добара извршиће се на мѣсту у овдашньої вароши путемъ јавне тридневно 3. 4. и 5. наступаюћегъ месеца Декабра тек. г. прописно држати се имаюће лициѣ, и ова добра уступити оное, кои за такова на трећој и последној лициѣ највећу цѣ-

ну обећа и готове новце одма положи.

Продаю исты добара и дане држати се имаюће свр' тога лициѣ настоећимъ Началничество Округа Шабачкогъ доставля до общтегъ знаня цѣломъ жительство нашегъ отечества съ тимъ, да свакій, кои бы волю имао иста добра купити, у одређене дане овде у Шабцу буде, и при лициѣ присутствуе.

№ 6953. Издао одъ стране Началничества Окр. Шабачкогъ. 1. Новембра 1856. у Шабцу.

ЦИРКУЛАРЪ.

Долеподписани узимамо честь явити, да смо досада постоећу нашу

ортачку трговину подъ фирмомъ Тркићъ и Ковачевићъ, по пріятельскомъ договору, конечно разрѣшили, и да е првоподписанный одъ насъ приміо на себе како трговину, тако и цело приманѣ и даванѣа другоподписанный е одъ свега оду, стао. — Првоподписанный извештаваюћи, да ће у будуће трговину ову водити подъ своіомъ фирмомъ

ВЛАДИМИРЪ I. ТРКИЊЪ

препоруче се и у будуће Вашей благонаклоности, и моли, да бы му подпись у смотречіе узети изволили.

У Шабцу 11. Новембра 1856.

ВЛАДИМИРЪ I. ТРКИЊЪ с. р.
РИСТА КОВАЧЕВИЊЪ с. р.